

**КАФЕДРА ФІНАНСОВОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан

_____ доц. А. В. Стасишин
(підпис)

Протокол №7 від 31 січня 2023 р.

РОБОЧА
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Бюджетний менеджмент
(назва навчальної дисципліни)

галузь знань: **07 «Управління та адміністрування»**

спеціальність: **072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

освітня програма: **«Фінанси, митна та податкова справа»**
(найменування спеціалізації)

освітній ступінь: магістр

ЛЬВІВ 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «*Бюджетний менеджмент*», що викладається в межах ОПІ «Фінанси, митна та податкова справа» другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів із спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Розробники:

д.е.н. Ватаманюк-Зелінська У.З., професор кафедри фінансового менеджменту

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри фінансового менеджменту

Протокол № 6/1 від 24 січня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ Ситник Н.С.
(підпис) (прізвище, ініціали)

Затверджено Вченою радою факультету управління фінансами та бізнесу

Протокол № 7 від 31 січня 2023 р.

ЗМІНИ
до програми навчальної дисципліни

Навчальний рік	Зміни для <i>перезатвердження робочої програми</i>	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри
2021-2022	Програми підтримки ринку праці під час кризи COVID-19 шляхом субсидювання із державного бюджету у зарубіжних країнах	№ 6 від 13 січня 2022 р.	
2022-2023	Ключові зміни та у видатках місцевих бюджетів під час дії правового режиму воєнного стану	№6/1 від 24.01.2023 р.	

РОЗДІЛ 1.ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Предмет навчальної дисципліни

Бюджетні ресурси держави і відносини, пов'язані з їх використанням

Мета навчальної дисципліни

Вивчення нормативно-правової бази у сфері реалізації бюджетних правовідносин, а також імплементація отриманих навичок у ході організації, планування та виконання навчальних і наукових процедур щодо впровадження окремих методів і прийомів бюджетного регулювання й управління.

Основні завдання

- ознайомлення із структурою бюджетного процесу та методологією бюджетної діяльності;
- застосуванні управлінської методології у межах формування системи економічних підходів до раціоналізації вітчизняного бюджетного процесу;
- сформуванні навиків роботи із законодавчими й інструктивними матеріалами.

1.1.Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
«Стратегічне управління фінансам, банківською справою та страхуванням»	«Бюджетні інвестиції та інститути розвитку»
«Методологія наукових досліджень у фінансах»	«Публічні закупівлі»
"Фінансовий менеджмент"	«Управління фінансовими ризиками"

1.2.Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
Фахові компетентності спеціальності	СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності. СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, митної, податкової справи та страхування. СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК) Освітньої програми	СК10. Здатність приймати управлінські рішення та забезпечувати умови їх реалізації щодо раціонального використання бюджетних коштів, оцінювання фінансової спроможності громад і територій.
Програмні результати навчання	ПРО1. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності. ПРО4. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

	ПР06. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях. ПР07. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування та управляти ними. ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування. ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання. ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень. ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.
Програмні результати навчання за освітньою програмою	ПР 14. Застосовувати фахові навички у процесі прийняття управлінських рішень для формування бюджетних програм, раціонального використання бюджетних коштів та оцінки фінансової спроможності громад.

Вимоги до знань і умінь

а) знати:

- систему органів державної влади, у функціональні повноваження яких входить виконання управлінських заходів в межах бюджетного регулювання;
- основні стадії бюджетного процесу, специфіку його організації, планування й реалізації;
- фундаментальні досягнення світової економічної науки і зарубіжний досвід у сфері застосування управлінської моделі регламентації бюджетних відносин.

б) уміти:

- працювати із законодавчими та інструктивними матеріалами з питань реалізації бюджетної політики держави;
- визначати планові показники дохідної та видаткової частин бюджету, виходячи із заданих параметрів соціально-економічного розвитку окремої території;
- розраховувати суми видатків відповідних бюджетів на фінансування конкретних бюджетних сфер і видів діяльності;
- застосовувати передові прийоми і методи бюджетного менеджменту в контексті збалансування дохідних і видаткових повноважень відповідних бюджетів.

РОЗДІЛ 2. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “БЮДЖЕТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ”

Характеристика навчальної дисципліни							
Шифр та найменування галузі знань: 07 «Управління та адміністрування»			Цикл дисциплін за навчальним планом: <i>нормативна навчальна дисципліна циклу професійної та практичної підготовки</i>				
Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування			Освітній ступінь: <i>магістр</i>				
Освітня програма: Фінанси, митна та податкова справа							
Курс: 1 Семестр: 2			Методи навчання: лекції, семінарські заняття, практичні заняття, робота з навчальною літературою, розгляд типових практичних ситуацій з питань бюджетного управління				
Кількість кредитів ECTS	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Лекції	Семінари, Практичні, лабораторні	Заліки по модулях (контрольні роботи)	Самостійна робота студента (СРС)	Індивідуальна робота студента (ІР)
4	120	48	32	16		48	24
Кількість тижневих годин		Кількість змістових модулів (тем)		Кількість заліків по модулях/контрольних робіт		Вид контролю	
3		8				екзамен	

РОЗДІЛ 3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер теми	Назва теми
1.	Роль та місце бюджетного менеджменту у системі державних фінансів
2.	Управління бюджетними ресурсами
3.	Органи управління бюджетом
4.	Організація бюджетного процесу в Україні
5.	Бюджетне планування та прогнозування як складові бюджетного менеджменту
6.	Організація виконання бюджету
7.	Порядок обліку та звітність про виконання бюджетів
8.	Контроль та аудит у бюджетному процесі

РОЗДІЛ 4. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Роль та місце бюджетного менеджменту у системі державних фінансів

Поняття менеджменту як управлінської науки. Сутність бюджетного менеджменту. Об'єкт і суб'єкти бюджетного менеджменту. Система управління бюджетом. Складові бюджетного менеджменту. Світовий досвід бюджетного менеджменту. Моделі бюджетування. Принципи організації бюджетного менеджменту. Структура бюджетного менеджменту як

системи. Функціональне призначення складових бюджетного менеджменту. Єдина інформаційна система управління бюджетом (ЄІСУБ).

Тема 2. Управління бюджетними ресурсами

Централізовані і децентралізовані фонди грошових ресурсів держави. Роль бюджету у забезпеченні соціально-економічного розвитку країни. Основні дефініції бюджету з огляду на історичні, економічні та правові передумови його виникнення і функціонування. Склад і структура бюджетної системи України. Склад і структура доходів Державного бюджету України та місцевих бюджетів. Склад і структура видатків Державного бюджету України та місцевих бюджетів. Управління доходами бюджетів. Управління видатками бюджетів. Міжбюджетні відносини. Трансфертний підхід у розподілі коштів між бюджетами. Дефіцит бюджету. Фінансування бюджету. Управління боргом.

Тема 3. Органи управління бюджетом

Органи бюджетного регулювання та управління. Загальна характеристика органів оперативного бюджетного регулювання. Загальна характеристика органів бюджетного регулювання. Функції органів загальнодержавного управління бюджетом. Повноваження органів оперативного управління. Бюджетні компетенції місцевих фінансових органів. Взаємодія органів бюджетного управління.

Тема 4. Організація бюджетного процесу в Україні

Сутність бюджетного процесу. Учасники бюджетного процесу. Характеристика розпорядників та одержувачів бюджетних коштів. Бюджетна класифікація. Розмежування доходів між бюджетами. Розмежування видатків між бюджетами. Взаємовідносини між бюджетами. Збалансування бюджету держави.

Тема 5. Бюджетне планування та прогнозування як складові бюджетного менеджменту

Бюджетне прогнозування як інструмент фінансового управління. Сутність бюджетного планування: завдання, принципи та методи. Завдання і методологія планування доходів та видатків бюджету. Організація та стратегічні орієнтири бюджетного планування в Україні. Програмно-цільове планування бюджетних коштів. Формування бюджетних програм.

Тема 6. Організація виконання бюджету

Поняття та принципи виконання бюджету. Розпис доходів і видатків. Органи, що забезпечують виконання бюджету та їх функції. Організація виконання доходної частини державного бюджету. Система справляння доходів бюджету. Порядок виконання видаткової частини бюджетів. Порядок покриття тимчасових касових розривів місцевих бюджетів.

Тема 7. Порядок обліку та звітність про виконання бюджету

Організація обліку виконання державного та місцевих бюджетів. Бухгалтерський облік операцій виконання державного бюджету за доходами і видатками. Бухгалтерський облік операцій виконання місцевих бюджетів за доходами і видатками. Склад звітності та періодичність її подання за належністю. Формування та подання звітності про виконання державного та місцевих бюджетів.

Тема 8. Контроль та аудит у бюджетному процесі

Державний фінансовий контроль в Україні. Види бюджетного контролю, його форми і методи. Органи бюджетного контролю. Рахункова палата України: принципи діяльності та повноваження. Державна аудиторська служба України, її завдання, повноваження та права. Бюджетний аудит. Порядок державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм.

РОЗДІЛ 5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Законодавчі матеріали

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р., № 2456-VI. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
2. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
4. Положення про Міністерство фінансів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 р., № 375. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-%D0%BF#Text>
5. Положення про Державну митну службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#Text>
6. Про бюджетну класифікацію: Наказ Міністерства фінансів України від 14.01.2011 р., №11. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0604201-01>.
7. Про Верховну Раду Автономної Республіки Крим: Закон України від 28.12.2015 р., №90/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/90/98-%D0%B2%D1%80#Text>
8. Про впорядкування умов оплати праці та затвердження схем тарифних розрядів працівників навчальних закладів, установ освіти та наукових установ : Наказ Міністерства освіти і науки України від 26.09.2005р. № 557. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1130-05>.
9. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України: Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 р., № 1277. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>
10. Про затвердження Положення про Державну аудиторську службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 03.02.2016 р. № 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF#Text>
11. Про затвердження Положення про Державну казначейську службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 15.04.2015 р., № 215. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF#Text>
12. Про затвердження Порядку взаємодії Міністерства фінансів України як головного розпорядника коштів державного бюджету та відповідальних виконавців бюджетних програм на всіх стадіях бюджетного процесу: Наказ Міністерства фінансів України від 23.08.2012 р., № 939. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1809-12#Text>
13. Про затвердження Порядку казначейського обслуговування державного бюджету за витратами : Наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2012р. № 1407. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
14. Про затвердження Порядку казначейського обслуговування доходів та інших надходжень державного бюджету : Наказ Міністерства фінансів України від 29.01.2013р. № 43. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
15. Про затвердження Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів: Наказ Міністерства фінансів України від 23.08.2012 р., №938. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1569-12#top>
16. Про затвердження Порядку обслуговування коштів місцевих бюджетів у частині бюджету розвитку та власних надходжень бюджетних установ в установах банків державного сектору: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.05.2015 р., №378. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/378-2015-%D0%BF#Text>
17. Про затвердження Порядку складання фінансової та бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування : Наказ Міністерства фінансів України від 24.01.2012р. № 44. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0196-12>
18. Про затвердження складових Програмної класифікації видатків та кредитування місцевого бюджету: Наказ Міністерства фінансів України від 20.09.2017 р., № 793. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>
19. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р., № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>

20. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р., №280280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
21. Про місцеві державні адміністрації Закон України від 09.04.1999 р., № 586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>
22. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 р., №579-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
23. Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери : Постанова Кабінету Міністрів України від 30.08.2002р. № 1298 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1298-2002-%D0%BF>
24. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р., № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
25. Про паспорти бюджетних програм : Наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2002р. № 1098. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
26. Про Раду міністрів Автономної Республіки Крим: Закон України від 20.03.2020 р., №3530-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3530-17#Text>
27. Про Рахункову палату: Постанова Кабінету Міністрів України від 02.07.2015 р., № 576-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19#Text>
28. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10.02.2010 р., № 1861-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17#Text>

Додаткова література:

29. Бюджетний менеджмент: навчальний посібник / Ватаманюк-Зелінська У.З., Ситник Н.С., Сташишин А.В., Круглякова В.В. – Л.: Видавництво «Магнолія», 2021. – 511 с.
30. Білик О. І., Хім М. К. Бюджетний менеджмент. Навчальний посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2021. 340 с.
31. Алексєєв І.В., Ярошевич Н.Б., Кондрат І.Ю., Ливдар М.В. Бюджетна система: підручник. Львів: Львівська політехніка, 2019. 400 с.
32. Бюджетний менеджмент: підруч. за ред. В.Г. Дем'янишина, Г.Б. Погрішук. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 532 с.
<http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/29976/1/%D0%91%D1%8E%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%82%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%202017.pdf>
33. Бюджетно-податкова політика активізації підприємництва в Україні: кол. моногр. / [Ситник Н.С., Ватаманюк-Зелінська У.З., А.В. Сташишин та ін.]; під заг. д.е.н. Ситник Н.С.– Львів : «Сполом», – 2016. – Ч 1. – 412 с.
34. Винниченко Н. В. Система управління бюджетом: наукові основи, сучасні тенденції, світовий досвід: монографія за заг. ред. Н.В. Винниченко. Суми: Сумський державний університет, 2017. 372 с.
35. Горизонтальне вирівнювання податкоспроможності місцевих бюджетів URL: <https://hromady.org/wp-content/uploads/2018/04/%D0%93%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%BE%D0%BD%D1%82%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B5-%D0%B2%D0%B8%D1%80%D1%96%D0%B2%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D0%B0-1.pdf>
36. Конкурентоспроможність національної економіки: фіскальні важелі та стимули : кол. моногр. / [Ситник Н.С., Сташишин А.В., Ватаманюк-Зелінська У.З.]; під заг. ред. д.е.н. Ситник Н.С. – Львів : «Апріорі», 2017. – Ч.2. – 512 с.
37. Кузькін Є Ю. Фінансове забезпечення фіскального простору місцевого самоврядування: монографія. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця; ПП «Технологічний Центр», 2019. 260 с.
38. Методика формування системи учасницького бюджетування та бюджету участі на рівні міст обласного значення і об'єднаних територіальних громад. URL: <https://samoorg.com.ua/wp-content/uploads/2012/08/Methodika-Byudzhetu-uchasti-1.pdf>
39. Фінансовий менеджмент: підручник / Партин Г.О., Селюченко Н.Є. Львів: Видавництво Львівської політехніки 2018. 388 с.

40. Фінанси об'єднаних територіальних громад: навчальний посібник / [Ситник Н. С., Сташишин А. В., Західна О. Р. та ін.]; за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. - 534 с.
41. Бюджетна система в таблицях і схемах : Навчальний посібник / [Ситник Н.С., Західна О.Р., Сташишин А.В., Шушкова Ю.В]. – Львів : Видавництво: Апріорі, 2017. – 180 с.

Інтернет сайти

42. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>
43. Офіційний сайт Верховної Ради України URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>
44. Офіційний сайт Урядового порталу URL: <http://www.kmu.gov.ua/>
45. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: <http://www.minfin.gov.ua/>
46. Офіційний сайт Державної казначейської служби України URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua>
47. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
48. Офіційний сайт для працівників бюджетної сфери URL: <https://buhgalter.com.ua/>
49. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
50. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. URL: <http://www.lsl.lviv.ua/>
51. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>.
52. Офіційний сайт Міністерства розвитку громад та територій України. URL: <http://www.minregion.gov.ua/>.

РОЗДІЛ 6. ГРАФІК РОЗПОДІЛУ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ

№ розділу, теми (змістові модулі)	Назва розділу, теми (змістового модуля)	Кількість годин за ОПП			Розподіл аудиторних годин		
		всього	у тому числі		лекції	Семинари, практичні, лабораторні залки по модулям, (контрольні)	
			аудиторні	СРС/ІР			
ЗАЛКОВИЙ МОДУЛЬ № 1							
1.	Роль та місце бюджетного менеджменту у системі державних фінансів	15	6	5/4	4	2	
2.	Управління бюджетними ресурсами	15	6	5/4	4	2	
3.	Органи управління бюджетом	15	6	5/4	4	2	
4.	Організація бюджетного процесу в Україні	15	6	5/4	4	2	
5.	Бюджетне планування та прогнозування як складові бюджетного менеджменту	15	6	5/4	4	2	
6.	Організація виконання бюджету	15	6	5/4	4	2	
7.	Порядок обліку та звітність про виконання бюджетів	15	6	5/4	4	2	
8.	Контроль та аудит у бюджетному процесі	15	6	5/4	4	2	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ)				/32			
Разом годин		120	48	72	32	16	

7.1. Календарно-тематичний план лекційних занять

№ заняття	Тема лекційного заняття	Кількість годин
1.	Роль та місце бюджетного менеджменту у системі державних фінансів	4
2.	Управління бюджетними ресурсами	4
3.	Органи управління бюджетом	4
4.	Організація бюджетного процесу в Україні	4
5.	Бюджетне планування та прогнозування як складові бюджетного менеджменту	4
6.	Організація виконання бюджету	4
7.	Порядок обліку та звітність про виконання бюджетів	4
8.	Контроль та аудит у бюджетному процесі	4
Разом годин		32

7.2. Календарно-тематичний план семінарських занять

№ заняття	Тема семінарського (практичного) заняття. Контрольні роботи (заліки по модулях)	Кількість годин
1.	Роль та місце бюджетного менеджменту у системі державних фінансів	2
2.	Управління бюджетними ресурсами	2
3.	Органи управління бюджетом	2
4.	Організація бюджетного процесу в Україні	2
5.	Бюджетне планування та прогнозування як складові бюджетного менеджменту	2
6.	Організація виконання бюджету	2
7.	Порядок обліку та звітність про виконання бюджетів	2
8.	Контроль та аудит у бюджетному процесі	2
Разом семінарських занять		16
Разом годин		16

7.3 Графік консультацій

№ з/п	Назва розділу, теми, зміст консультації	Кількість годин
1.	Консультація з організації та виконання самостійної роботи студентів	2
2.	Консультація з підготовки до семінарських та практичних занять; опрацювання рекомендованої літератури	2
3.	Організація індивідуальної навчально-дослідної роботи студентів. Обговорення тем науково-дослідних робіт та методів наукових досліджень	2
4.	Передекзаменаційна консультація	1
Разом годин		7

РОЗДІЛ 8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Сутність науки про бюджетне управління.
2. Система управління бюджетом.
3. Моделі бюджетування.
4. Принципи організації бюджетного менеджменту.
5. Структура бюджетного менеджменту як системи. Функціональне призначення складови бюджетного менеджменту.
6. Єдина інформаційна система управління бюджетом (ЄІСУБ)
7. Централізовані і децентралізовані фонди грошових ресурсів держави.
8. Роль бюджету у забезпеченні соціально-економічного розвитку країни.
9. Управління доходами бюджетів.
10. Управління видатками бюджетів.
11. Міжбюджетні відносини.
12. Трансфертний підхід у розподілі коштів між бюджетами.
13. Дефіцит бюджету.
14. Фінансування бюджету.
15. Управління боргом.
16. Загальна характеристика органів бюджетного регулювання.
17. Функції органів загальнодержавного управління бюджетом.
18. Повноваження органів оперативного управління.
19. Бюджетні компетенції місцевих фінансових органів.
20. Сутність бюджетного процесу.
21. Учасники бюджетного процесу.
22. Характеристика розпорядників та одержувачів бюджетних коштів.
23. Бюджетна класифікація.
24. Розмежування доходів між бюджетами.
25. Розмежування видатків між бюджетами.
26. Взаємовідносини між бюджетами.
27. Збалансування бюджету держави.
28. Бюджетне прогнозування як інструмент фінансового управління.
29. Сутність бюджетного планування: завдання, принципи та методи.
30. Завдання і методологія планування доходів та видатків бюджету.
31. Організація та стратегічні орієнтири бюджетного планування в Україні.

32. Програмно-цільове планування бюджетних коштів.
33. Формування бюджетних програм.
34. Поняття та принципи виконання бюджету.
35. Розпис доходів і видатків.
36. Органи, що забезпечують виконання бюджету та їх функції.
37. Організація виконання дохідної частини державного бюджету.
38. Система справляння доходів бюджету.
39. Порядок виконання видаткової частини бюджетів.
40. Порядок покриття тимчасових касових розривів місцевих бюджетів.
41. Організація обліку виконання державного та місцевих бюджетів.
42. Бухгалтерський облік операцій виконання державного бюджету за доходами і видатками.
43. Бухгалтерський облік операцій виконання місцевих бюджетів за доходами і видатками.
44. Склад звітності та періодичність її подання за належністю.
45. Формування та подання звітності про виконання державного та місцевих бюджетів.
46. Державний фінансовий контроль в Україні.
47. Види бюджетного контролю, його форми і методи.
48. Органи бюджетного контролю.
49. Рахункова палата України: принципи діяльності та повноваження
50. Державна аудиторська служба України, її завдання, повноваження та права.
51. Бюджетний аудит. Порядок державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм.

РОЗДІЛ 9. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Підсумкова модульна оцінка за семестр є сумою оцінок, отриманих студентом за поточне оцінювання на семінарських заняттях, оцінки за екзамен, оцінок за СРС та ІНДР. **Максимальна модульна оцінка становить 100 балів.**

Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на семінарських заняттях (поточне тестування), екзамені, захисті ІНДР та перевірки СРС. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час семінарського та практичного заняття; недопустимість пропусків; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – 20% від визначених балів за даний вид роботи. Студенти виконують декілька видів письмових робіт (есе, індивідуальну, самостійну роботу). Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, довідка про стан здоров'я).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять (лекцій, практичних, семінарських занять курсу) є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік, карантин) навчання може відбуватись в он-лайн формі. Студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів в розділі ІНДР будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної не доброчесності. Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

В Університеті наявні документи, які містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності: Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ЛНУ; Положення про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному

університеті імені Івана Франка; Кодекс академічної доброчесності Львівського національного університету імені Івана Франка» (<https://cutt.ly/ofX2uIH>); Декларація про дотримання академічної доброчесності працівником у Львівському національному університеті імені Івана Франка (<https://cutt.ly/nfX2itr>); Декларація про дотримання академічної доброчесності здобувачем вищої освіти у Львівському національному університеті імені Івана Франка (<https://cutt.ly/4fX2iE6>).

Дані документи розміщені за посиланням <https://education-quality.lnu.edu.ua>

9.1. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ТА КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ

№ з/п	Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	Бали рейтингу	Максимальна кількість балів
1. Бали поточної успішності за участь у семінарських заняттях			
Критерії оцінювання			5 балів
<i>Відмінно («5»)</i> – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові (практичні) завдання.		5	
<i>Добре («4»)</i> – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при висвітленні окремих питань недостатньо повно приводить аргументи, допускає окремі неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань (практичних ситуаційних вправ).		4	
<i>Задовільно («3»)</i> – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, володіє основним змістом тем курсу під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання додаткової літератури, допускає окремі істотні неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових (практичних) завдань.		3	
<i>Незадовільно («2»)</i> – студент фрагментарно, поверхово володіє навчальним матеріалом, під час усних виступів та письмових відповідей висвітлює матеріал без аргументації та обґрунтування, допускає суттєві неточності, правильно вирішив меншу частину тестових (практичних) завдань.		2	
<i>Незадовільно («1»)</i> – студент частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі висвітлити зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускає суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.		0-1	
2. Самостійна робота студентів (СРС)			
Критерії оцінювання			
Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому семестровому контролі.		5	

3. Індивідуальна робота студента (ІНДР)				
Критерії оцінювання				5 балів
▪ робота виконана та захищена згідно графіка, з поясненнями та висновками і в повному обсязі				5
▪ робота захищена, але виконана частково, з порушенням термінів або вимог				4
▪ робота не захищена та виконана частково, з порушенням термінів або вимог				3
▪ робота не захищена та виконана з порушенням Методичних рекомендацій				2-1
▪ робота не виконана.				0
4. Екзамен				
Критерії оцінювання				50 балів
1. Перший рівень (завдання 1) – завдання із вибором відповіді – тестові завдання. Завдання з вибором відповіді вважається виконаним правильно, якщо в картці тестування записана правильна відповідь.				15 балів
2. Другий рівень (завдання 2) – завдання з короткою відповіддю. Завдання з короткою відповіддю вважається виконаним правильно, якщо студент дав вірні визначення, посилання, тлумачення, короткі коментарі.				20 балів
3. Третій рівень (завдання 3) – практичні завдання з повним поясненням одержаних відповідей. Потрібно проілюструвати розв'язання завдання схемами, графіками, таблицями.				15 балів
Поточний та підсумковий контроль				
Семінарські, практичні заняття (40 балів)	Індивідуальна робота студента (ІНДР) (5 балів)	Самостійна робота студентів (5 балів)	Екзамен (50 балів)	РАЗОМ – 100 балів
100 балів				

9.2 Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		
		Екзамен, диференційований залік		Залік
A	90 – 100	5	відмінно	зараховано
B	81 – 89	4	дуже добре	
C	71 – 80		добре	
D	61 – 70	3	задовільно	
E	51 – 60		достатньо	
FX	21 – 50	2	незадовільно	незараховано
F	0 – 20	2	незадовільно (без права перездачі)	незараховано (без права перездачі)

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни за цією шкалою відображається у відомості обліку успішності та іншій академічній документації.

РОЗДІЛ 10. МЕТОДИЧНЕ ДИСЦИПЛІНИ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

НАВЧАЛЬНОЇ

Навчально-методичне та наукове забезпечення кредитно-модульної системи організації навчального процесу з навчальної дисципліни „Бюджетний менеджмент” включає:

- державні стандарти освіти;
- навчальні та робочі навчальні плани;
- програму навчальної дисципліни;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- плани семінарських і практичних занять та методичні рекомендації з їх проведення;
- завдання та методичні матеріали до виконання самостійної роботи (СРС);
- завдання для проведення проміжного контролю (тестові завдання);
- законодавчі та інструктивно-методичні матеріали;
- опорний конспект лекцій.

РОЗДІЛ 11. МЕТОДИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

Методи активізації процесу навчання	Практичне застосування навчальних технологій
Проблемні лекції	
<i>Проблемні лекції</i> направлені на розвиток логічного мислення студентів, коло питань теми обмежується двома-трьома ключовими моментами, використовується досвід зарубіжних навчальних закладів. Студентам під час лекцій роздається друкований матеріал, виділяються основні деталі з питань, що розглядаються. При читанні лекцій студентам подаються питання для самостійного розмірковування, на які лектор відповідає сам, не чекаючи відповідей студентів.	Тема 1. Роль та місце бюджетного менеджменту у системі державних фінансів <u>Проблемні питання:</u> 1. Роль бюджетного управління у стабілізації фінансової системи України.2. Практичне застосування теорій бюджетного менеджменту. Тема 2. Управління бюджетними ресурсами <u>Проблемні питання:</u> 1. Наслідки реформування системи місцевих бюджетів в Україні на засадах бюджетної децентралізації.2. Проблеми наповнення місцевих бюджетів. Тема 4. Органи о управління бюджетом <u>Проблемні питання:</u> 1. Інформаційні й технологічні передумови підвищення ступеня взаємодії органів оперативного бюджетного регулювання.2. Специфіка обміну інформацією між органами управління в процесі планування і виконання бюджетів.
Робота в малих групах	
<i>Робота в малих групах</i> дає змогу структурувати практичні заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду	Семінарське заняття із Темі 6. Організація виконання бюджету 1. Розрахунок обсягів податкових надходжень бюджету конкретної адміністративно-територіальної одиниці.2. Визначення бази неподаткових надходжень і

соціального спілкування	надходжень від операцій з капіталом на прикладі ТГ.
Семінари-дискусії	
<i>Семінари-дискусії</i> передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думку й висловлювати її, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходить до власних поглядів	Тема 4. Органи управління бюджетом <u>Проблемне повідомлення та дискусія з питань семінарського заняття</u> 1. Функціональні повноваження органів бюджетного управління через призму адміністративної реформи та військового конфлікту в Україні.
Мозкова атака	
<i>Мозкова атака</i> — метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію	Тема 6. Організація виконання бюджету Мозкова атака щодо розроблення пропозицій по вдосконаленню вітчизняного бюджетного процесу на рівні конкретної ТГ.
Кейс-метод	
Кейс-метод — метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.	Тема 5. Бюджетне планування та прогнозування як складові бюджетного менеджменту <u>Виробнича ситуація.</u> Розрахуйте обсяг надходжень податку на доходи фізичних осіб до загального фонду бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад (необхідні дані додаються). <u>Виробнича ситуація.</u> Визначіть податкоспроможність відповідної ТГ (необхідні дані додаються). <u>Виробнича ситуація.</u> Розрахуйте обсяги видатків відповідної бюджетної установи на харчування дітей (необхідні дані додаються). <u>Виробнича ситуація.</u> Розрахуйте обсяги заробітної плати працівників відповідної бюджетної установи (необхідні дані додаються).
Презентації	
<i>Презентації</i> — виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань тощо	Презентація аналітичних матеріалів за темами навчальної дисципліни Презентації лекцій Презентації СРС та науково-дослідних робіт студентів

РОЗДІЛ 12. РЕСУРСИ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Ресурси мережі Інтернет із інформаційного масиву законодавства України	Ресурси мережі Факультету з навчальної дисципліни “Бюджетний менеджмент”
1. Офіційний сайт Президента України. URL: http://www.president.gov.ua/ 2. Офіційний сайт Верховної Ради України URL: http://www.zakon.rada.gov.ua/ 3. Офіційний сайт Урядового порталу URL: http://www.kmu.gov.ua/ 4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: http://www.minfin.gov.ua/ 5. Офіційний сайт Державної казначейської служби України URL: https://www.treasury.gov.ua/ua 6. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: http://www.ukrstat.gov.ua/ 7. Офіційний сайт для працівників бюджетної сфери URL: https://buhgalter.com.ua/ 8. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського URL: http://www.nbu.gov.ua/ 9. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. URL: http://www.lsl.lviv.ua/ 10. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. URL: http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index. 11. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. URL: http://sfs.gov.ua/. 12. Офіційний сайт Міністерства розвитку громад та територій України. URL: http://www.minregion.gov.ua/.	▪ Програма навчальної дисципліни ▪ Робоча програма навчальної дисципліни ▪ Плани семінарських та практичних занять та методичні рекомендації до їх проведення ▪ Завдання для самостійної роботи студента і методичні рекомендації щодо їх виконання ▪ Завдання для індивідуальної роботи студента (індивідуальні навчально-дослідні завдання) і методичні рекомендації щодо їх виконання; ▪ Опорний конспект лекцій ▪ Силабус навчальної дисципліни ▪ Анотація навчальної дисципліни